

Музей історії Львівської політехніки

КОС Анна Іванівна

Завідуюча

Кандидат історичних наук. Історик культури. Народилася 7 грудня 1940 р. у м. Львові в родині службовця. Закінчила львівську середню школу № 87. Після невдалого вступу на історичний факультет Львівського університету ім. І. Франка почала працювати на виробництві, здобуваючи таким чином необхідний тоді трудовий стаж для вступу до вищого навчального закладу.

У 1959 р. мрія Анни Кос здійснилася — вона стала студенткою Львівського університету ім. І. Франка. Навчання успішно поєднувала з роботою. Працювала у Львівському обласному архіві — спочатку архіваріусом, а згодом — науковим співробітником. Тривалий час була позаштатним лаборантом у відділі археології Інституту суспільних наук АН України та навчалася в аспірантурі при згаданому відділі. Згодом Анна Кос обіймала посаду старшого наукового співробітника у Львівському історичному музеї, Картинній галереї.

Протягом 1976–1995 рр. була старшим науковим співробітником Львівського історико-архітектурного заповідника.

У 1977 р., працюючи в заповіднику, займалася дослідженням та відкриттям фрагментів східної частини міських оборонних стін м. Львова (вул. Підвальна). У 1992 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук.

У Національному університеті «Львівська політехніка» Анна Кос працює з 1995 р., спочатку обіймала посаду старшого викладача. Нині вона завідує Музеєм історії Львівської політехніки.

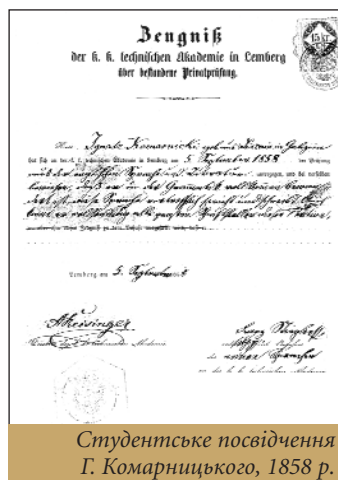
Анна Кос — авторка наукових і популярних видань, зокрема: біографічних нарисів про славетних українців: Віталія Юрченка (Юрія Карася Галиньського) — солонечького втікача, автора спогадів про пережите, Олену Степанів — хорунжу українських січових стрільців, науковця й відомого педагога, Ігоря Лоського — учасника битви під Крутами, автора спогадів про Крути, похованого в м. Львові. А. Кос також є авторкою нарисів-путівників, зокрема «Вулиця Руська у Львові», «Музей історії Львівської політехніки» та ін.

При Національному університеті «Львівська політехніка» існує Музей історії Львівської політехніки. Тут зібрано документи (найдавніші — 1848–1850, 1858, 1870–1890 років), експонати, пов'язані з різними ділянками технічних досягнень, ілюстративний матеріал про становлення та розвиток навчального закладу, про відомих педагогів та вчених, які працювали тут у різні часи. Про славетних випускників, контакти Львівської політехніки з іншими технічними закладами світу.

До наших днів зберігся також список тих політехніків, котрі брали участь у барикадних боях весни 1848 р. У такий спосіб молодь виявляла свою громадську позицію, виступаючи проти австрійського абсолютизму.

На музейних стендах є також документи, що їх отримували студенти Технічної академії: посвідчення про складені іспити, додатки до дипломів. Оригінальний документ-посвідчення, датоване 1858 роком, свідчить, що українець Гнат Комарницький на «відмінно» склав іспит з англійської мови, виявивши і глибоке знання творчості англійських письменників. В іншому документі, підписаному професором університету О. Огоновським, зазначено, що Г. Комарницький дуже добре знає українську мову, і висловлено сподівання, що він як працівник магістрату

Студентське посвідчення Г. Комарницького, 1858 р.

Студентське посвідчення, 1862 р.

буде вельми корисний на ниві народного шкільництва.

Певні досягнення академії у царині окремих наукових дисциплін засвідчує звернення до неї Крайової Ради з проханням зробити хімічний аналіз трускавецького болота. Серед інших матеріалів — ілюстрація залізничного двірця у Львові, портрети колишніх студентів — Івана Левинського (1851–1919) та Василя Нагірного (1847–1921), коротенькі спогади про академію та її вихованців, документи про одного з найперших творців так званої «Львівської математичної школи» Лаврентія Жмурка (1824–1889). Є надіслані на адресу Технічної академії запрошення узяти участь у всесвітніх виставках у Відні (1873) та Парижі (1878).

У 1872 році урочистості з нагоди початку нового навчального року відбулися в науковому осередку Оссолінеумі (тепер — Наукова бібліотека НАН України). Саме тут було проголошено про зрівняння у правах професури університету й Технічної академії, введено поділ на

*І. Левинський, професор архітектури,
та В. Нагірний, архітектор, громадський діяч*

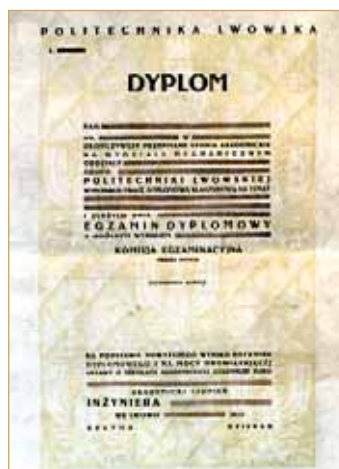
факультети. Копія гравюри, на якій зображено Осолінеум, нагадує про цю подію.

Документ, датований 1876 роком, свідчить про те, що з того року професор І. Шараневич розпочинає читати курс технічних новинок Європи. В експозиції можна побачити також розпорядження, яким професорові Юліанові Захарієвичу надано відрядження з умовою, що він, відвідавши європейські міста та ознайомившись із будівлями технічних навчальних закладів, викінчить свій проект будівлі Технічної академії. Не менш цікавий ще один документ—звернення викладачів до крайового уряду з проханням надати можливість незможним студентам виїжджати за кордон для ознайомлення із сучасними технічними досягненнями. Це звернення підписане всіма відомими професорами академії.

У 1874 році Міністерство віровизнання та освіти повідомило академію про відкриття при ній школи рисунку та моделювання.

*Интер'єр кімнати студентського гуртожитку
(20-і роки XX ст.)*

Бланк диплома Львівської політехніки, поч. XIX ст.

Новий навчальний 1877 рік академія розпочала в новому приміщенні (тепер головний корпус), яке відповідало тодішнім вимогам технічної освіти. Автором проекту був професор Юліан Захарієвич, реалізація його здійснена Г. Бізанцем, пластично-декоративне оздоблення виконав Л. Марконі. На стенді світлини Ю. Захарієвича, Г. Бізанца та ін.

13 вересня 1880 року, перебуваючи у Львові, академію відвідав цісар Франц-Йосип. Він вписав своє прізвище до Пам'ятної книги (зберігається у Вроцлаві). Імператор подарував академії свій портрет, а також виступив замовником одинадцятих монументальних живописних творів, які були задумані для актової зали як своєрідні алегорії розвитку суспільства, його досягнень і технічного поступу. Роботи виконані в майстерні знаного польського маляра Яна Матейка його учнями. Серед останніх були І. Уніжицький, Т. Лісевич,

К. Лускіна, К. Желяховський, А. Страженський. Їхні творіння і сьогодні прикрашають актову залу Політехніки. Експонуються світлини головного фасаду (1894 р.), ілюстрації алегоричних творів, присвячених найбільшим здобуткам XIX століття: телеграфу та паровій машині. Серед інших матеріалів — зображення вулиці Коперника середини XIX століття, Святоюрський ярмарок, звернення Крайового археологічного товариства до академії з проханням про допомогу (1871).

У 1877 році Технічна академія отримала титул школи високої освіти і змінила свою назву на Політехнічна школа. В експозиції представлено статут Політехнічної школи, дипломи докторів наук та почесних докторів, зокрема диплом маршала Франції

Фердинанда Фоша, статuti студентських товариств, які формувалися за національною ознакою, серед них — німецьке, єврейське, польське та інші.

Статистичні дані засвідчують, що 1900 року на навчання до Політехнічної школи було прийнято 550 абітурієнтів-поляків і лише 41 українець! Дискримінаційна політика Польщі на загарбаних нею українських землях особливо чітко проявлялася у школі високої освіти. Це засвідчує і документ про надання широким пільг студентам-полякам, які брали участь в українсько-польській війні.

Експозиція містить чимало цікавих документів, пов'язаних із фізиком світової слави Марією Кюрі-Склодовською, зокрема її повідомлення, датоване 1922 роком, про те, що вона може через Лігу націй посприяти в наданні Львівській політехніці фінансової допомоги.

В експозиції представлено документ 1902 року про намір українського студентського товариства «Основа» відзначити ювілей Тараса Шевченка, портрети студента Львівської політехніки,

*Годинник.
Поч. XIX ст.*

Звернення М. Кюрі-Скловської до ректора Політехніки і його відповідь

автора славнозвісної пісні «Червона калина» Степана Чарнецького, який став знаним поетом, директором Українського театру, та Бруно Шульца — художника та письменника.

Сучасним студентам буде, мабуть, цікаво оглянути абсолюторії (додатки до дипломів) та свідочтва своїх попередників.

Експонується також диплом почесного доктора технічних наук, наданий Марії Кюрі-Скловській у 1912 р. Львівською політехнічною школою (тут вона також прочитала лекцію). В іншому документі ректор просить М. Кюрі-Скловську представляти Львівську політехніку на урочистостях у Сорбоннському університеті, присвячених ювілею відкриття радію.

Відвідувачам музею буде цікаво побачити фото професорів Львівської політехніки біля головного корпусу, датоване 1925 роком, інтер'єри гуртожитків Політехніки початку ХХ століття, портрети відомих професорів Івана Левинського, Абданка Абакановича, Романа Сас-Залозецького, Стефана Банаха, наукові публікації викладачів Політехніки, а також статuti створених за професійними ознаками студентських товариств, у які політехніки тоді охоче гуртувалися.

Документ, датований 1921 роком, свідчить про те, що у Львівській політехніці має бути відкрита доцентура летунства. Поряд із цим документом — світлина юнака в однострої січового стрільця. Це Петро Франко, син великого Каменяра, студент Львівської політехніки, хімік, летун.

Збереглося до наших днів звернення американсько-польської промислової фірми до ректорату Політехніки, в якому йдеться про те, що студентам-політехнікам надана можливість навчатися і працювати у США.

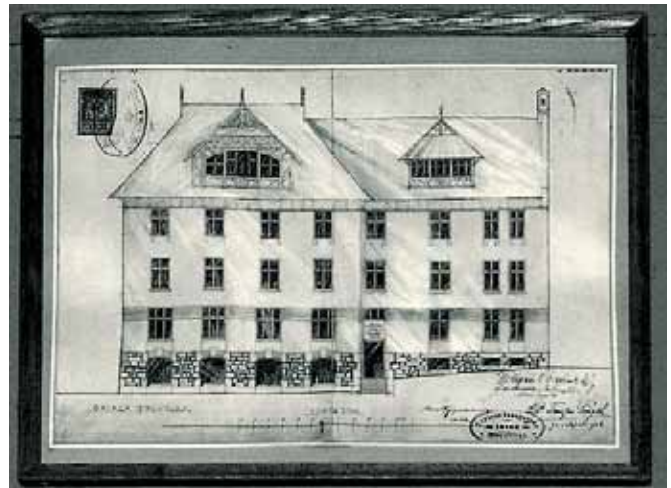

Петро Франко, хімік, один з перших українських військових летунів

Але для того вони мусять знати англійську мову. А тих, кому бракуватиме відповідних знань, чекає некваліфікована фізична праця.

У 1921 році згідно з розпорядженням Міністерства релігійного визнання та освіти назву Львівської політехнічної школи було змінено на Політехніку Львівську (документ від 13.01.1921 р.).

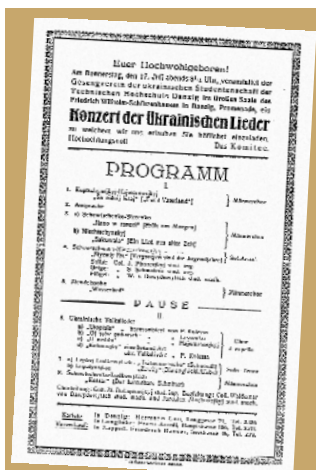
Українська молодь, яка у двадцятих роках (після поразки національно-визвольних змагань) була позбавлена права здобувати вищу освіту, не бажала миритися з такою ситуацією.

Академічний дім у Львові. Тут відбувалися заняття Української політехнічної (таємної) школи

1920 року з ініціативи української інтелігенції та за підтримки Митрополита Андрея Шептицького при Львівському таємному університеті було організовано однорічні політехнічні курси. Тут професори читали загальнотеоретичні предмети. На основі цих курсів було створено Українську високу політехнічну (таємну) школу.

У вересні 1922 року був затверджений статут школи, який зберігається у музеї. Спочатку школа мала три відділи (факультети): загальний, машинний (машинобудівний) та лісовий (лісово-агрономічний). Незабаром було відкрито хімічний та мистецький відділи. Очолював Українську високу політехнічну (таємну) школу ректор Віктор Лучків, колишній випускник офіційної Львівської політехніки. На груповому фото бачимо ректора серед студентів-українців у Данцигу. Поряд на світлинах — професори таємної школи, відомі вчені та громадські діячі: Микола Чайківський — відомий математик, Іван Фещенко-Чопівський (читав спецкурс металознавства, був одним із

Афіша концерту, влаштованого українськими студентами в Данцигу

Студенти-техніки у Данцигу. Стоїть другий праворуч Р. Шухевич

найбільших спеціалістів у цій галузі), Петро Холодний. Привертає увагу звернення до сенату школи професора Олекси Новаківського, керівника малярської школи.

Добре зберігся у Львові будинок на вулиці Коцюбинського, 21, де відбувалися таємні лекції (нині це корпус Української академії друкарства). Ілюстрація цього будинку, збудованого на кошти українського мецената Євгена Чикаленка для української молоді, представлена в експозиції.

Політехнічній школі довелося діяти в тяжких умовах переслідувань української освіти: погромів польської поліції, арештів викладачів та студентів. Один із документів розповідає, що 20 листопада 1923 року о 8 годині ранку до будинку на Святоюрській горі (там також відбувалися підпільні заняття) увірвалися польські поліцаї, які конфіскували конспекти студентів та заарештували професора Холодного.

Петро Холодний — одна з найцікавіших постатей української історії. Він був заступником міністра освіти в уряді УНР. Коли національно-визвольні змагання закінчилися поразкою, П. Холодний виїхав до Галичини. Ще в Києві він неабияк зацікавився малярством (відвідував вечірні заняття у школі відомого українського художника Олександра Мурашка).

У Львові мистецтво стало єдиною доступною йому працею, позаяк польська влада не допускала його до будь-якої роботи (сьогодні українське мистецтво ХХ століття неможливо уявити без творчості Петра Холодного). Але водночас він також займався своєю фаховою справою: викладав хімію та фізику в підпільних українських навчальних закладах.

Виявляючи високу свідомість та бажаючи здобути високу освіту, молодь відвідувала таємні лекції і тим самим ризикувала потрапити на три роки до в'язниці. Саме на такий термін за польським законодавством ув'язнювали студентів, які навчалися у підпільних навчальних закладах. Але ніякі переслідування не лякали ні українських професорів, ні студентів.

Експонати музею Львівської політехніки

М. Чайківський,
професор-математик,
дійсний член Наукового
товариства ім. Т. Шевченка

І. Феценко-Чотівський,
професор Гірничої академії
в Кракові, викладач Української
політехнічної таємної школи

«Маю багато технічних знань і хотів би вступити до Львівської політехніки більше з патріотичних почуттів. Хочу своєю особою збільшити кількість осіб української інтелігенції, якої є мало», — це рядки з біографії Ярослава Мельника з Волині, який подав заяву про вступ до таємної української Політехніки у Львові. Відвідувачі музею можуть ознайомитися з його автобіографією.

Навчальний процес у таємній Львівській політехніці був організований за програмою Гданської політехніки та Пшібрамської гірничої академії у Чехословаччині, лісовий та хімічний відділи студіювали на основі програми Празької політехніки. Ректор Віктор Лучків встановив тісні контакти з представниками європейських вищих політехнічних шкіл, саме завдяки чому українські студенти мали можливість продовжити свої студії за кордоном, коли стали нестерпними умови існування у Львові. У музейній експозиції демонструється світлина, на якій зображена перша група українських студентів-політехніків, котра виїхала (на навчання) за кордон.

Особливо багато українських студентів продовжувало свої студії у Данцизькій політехніці. У музеї представлені документи, з яких можемо довідатися як про тамтешнє навчання студентів-українців, так і про їхнє життя загалом. Багато хто з них підробляв репетиторством. Не цуралися і фізичної праці — про це свідчить світлина, на якій українські студенти у вільний від навчання час вивантажують з вагонів. Криза в Європі дуже ускладнила життя та навчання українських студентів. У цей тяжкий час у Галичині поширювалися заклики до порятунку української молоді, що навчається за кордоном. «Рятуйте майбутні кадри української інтелігенції! Кожен гріш, висланий на допомогу українському студентству, — це збільшення нашої національної сили», — говорилося у цих зверненнях.

До нашого часу зберігся ще один цікавий документ — звернення Союзу українських студентів «Основа» в Данцигу до Спілки польської студентської молоді. Польські студенти підбурювали українців до протестів проти рекомендації ректора Данцизької політехніки користуватися у межах

вищого навчального закладу німецькою мовою. У відповідь їм українські студенти писали: «А чи відомо вам, що тисячі студентської молоді Галичини, Волині, Холмищини, Підляшшя за те, що хочуть здобувати знання у Львівському університеті і Львівській політехніці рідною мовою, караються в'язницею, мов злочинці? І це діється в країні, де українське населення складає понад 80 відсотків!»

У вільний від навчання та праці час українські студенти брали участь у різноманітних гуртках, студіях, спортивних змаганнях, влаштовували музичні концерти. У музеї експонується афіша концерту української музики, влаштованого українцями для німецької молоді, та багато інших документів. Українське студентство було дуже активне у громадсько-політичному житті української спільноти. За межами України Політехніка підтримувала тісні контакти з українською господарською Академією у Подобадах (Чехія).

1930-і роки були складним періодом в історії Політехніки: саме тоді почалися виступи молоді проти *Numerus Klausus* (на цей час лише п'ять відсотків українських абітурієнтів могли претендувати на здобуття високої освіти). У зв'язку з підвищенням плати за навчання у всіх вишах було створено Тимчасовий страйковий комітет, який закликав студентство до протестних виступів проти влади. Активні дії студентства спонукали сенат Політехніки порушити права автономії вишу й допустити на його територію поліцію. В цих умовах багато української молоді стало членами ОУН та УВО. Серед експонованих матеріалів — відозва Тимчасового страйкового комітету до молоді із закликом відстоювати право на освіту, звернення львівської поліції до сенату Політехніки з проханням подати характеристику на Степана Бандеру — студента агрономічного відділу; світлина Катрусі Зарицької — активного члена молодіжної ОУН та члена УВО Юрка Криштальського (студент-хімік, активний учасник протестних акцій).

Студентки загального відділу. В центрі — Софія Гебус-Баранецька, згодом відома українська малярка (1932)

Водночас у 1930 роках відбувається розширення матеріальної бази Політехніки, саме тоді остання сформувала одну з найбільших в Європі Технічну бібліотеку, тоді ж були створені астрономічна та аеродинамічна лабораторії, розвивалися такі напрями, як електрозварювальні технології, електротехніка та радіотехніка, геодезія та гідробудівництво. Склалася «львівська архітектурна школа». Експонуються світлина Наукової бібліотеки Політехніки на вул. Професорській (цим приміщенням Політехніка збагатилася у 1932 р. Автор проекту — Тадей Осінський), адміністративний будинок електричних закладів (один з помітних об'єктів промислової архітектури Львова. Автор — Тадей Врубель). Студенти-архітектори мали можливість вивчати здобутки європейської архітектури; представлено світлину майбутніх архітекторів в Італії. Ще одна світлина представляє групу студенток загального відділу, що був при Політехніці. Тут готували вчителів для шкіл із технічним спрямуванням. З цієї групи вирізняється відома (у майбутньому) львівська художниця-графік Софія Гебус-Баранецька.

К. Зарицька, організатор підпільного Українського Червоного Хреста, багаторічний в'язень сталінських концтаборів

Експонуються також матеріали до творця відомої пластичної панорами середньовічного Львова — професора, архітектора Януша Вітвицького; копія диплома доктора *honoris causa* (технічні науки), професора Казимира Бартля, наукова публікація професора Степана Брили присвячена проблемам зварювальних конструкцій при будівництві мостів (видання японською мовою); світлина сенату Політехніки, професорів К. Фриза, Т. Осінського, Я. Горшковського та ін.

У 1930-і роки Політехніка збагатилася новими студентськими товариствами, як-от: Спілка студентів Росії, Академічна спілка польської молоді т. зв. «кресів всходніх». Експонуються їхні матеріали. Згідно з розпорядженням Президента Польської республіки від 1 червня 1938 р. ректором на навчальні 1937–1939 роки було призначено професора Едварда Сухарда. Представлені також дружні шаржі на ректора та окремих професорів. В окремі періоди свого існування Політехніка зазнавала відчутних репресій від

С. Бандера, студент Політехніки, член молодіжної ОУН

Я. Вітвицький, архітектор, автор пластичної панорами середньовічного Львова

колоніальних режимів. Серед найстрахотлівіших були, зокрема, німецький та радянський. Експонуються матеріали про розстріл в окупованому Львові гітлерівцями польської професури та працівників Політехніки. Серед останніх були, зокрема, такі відомі вчені, як К. Бартель, В. Круковський, М. Ломницький, С. Пілат, В. Стожек, К. Ветуляні, К. Вайгель, Г. Віткевич, а також працівники вишу — М. Березин, І. Перчинський з дружиною. Колишні політехніки в період Другої світової війни воювали (і гинули) проти двох ворожих Україні режимів: німецького та радянського. Експонуються світліни політехніка Романа Кивелюка, замордованого гестапівцями, Олекси Гасина, убитого 1944 року, Петра Франка, знищеного за невідомих обставин.

Про студента Політехніки Мирослава Строцького згадує Андрій Білінський. Арештований енкаведівцями, він відбував каторгу у Воркуті. У 1948 р. йому пощастило звідти втекти за допомогою фальшивих документів. Повернувшись до Львова, М. Строцький знову під чужим прізвищем вступив у Політехніку і навіть їздив у складі футбольної студентської дружини на змагання до Києва. У 1949 році його знову заарештували, після чого він відбував покарання у Караганді (Андрій Білінський. У концтаборах СРСР. 1944–1955. Мюнхен, 1961), де з ним і зустрівся Андрій Білінський.

Кожен, хто завітає до музею, зможе прочитати пекучі рядки про Катрυσю Зарицьку, колишню студентку Львівської політехніки, жінку з трагічною долею. Автор описав її перебування в одній з найстрашніших в'язниць Росії — каторжанському таборі в Мордовії.

Відомий український математик Микола Чайківський (син славного українського письменника А. Чайківського) — один із небагатьох, хто вижив, перебувши каторгу на будівництві Біломор-Балтійського каналу. Відомому вченому, спеціалістові високого класу з металознавства І. Фещенку-

Дружні шаржі на професуру

Універсальний меридіанний інструмент. Відень, II пол. XIX ст.

О. Гасюк, засновник першої капели бандуристів Львівської політехніки

Д. Ленгавер, професор-хімік, вбитий боївкарями польської Армії Крайової

Чопівському, українському діячеві, не судилося пережити неволі у страхотливому таборі на далекій Півночі Росії (Абезь).

Документи та світліни нагадують також про ув'язнення капели бандуристів та її керівника Олега Гасюка.

Є в музеї свідчення про драматичну долю вченого та викладача, декана хімічного факультету Політехніки Доната Ленгавера. Його особиста справа зберігається в архіві Політехніки. Ленгавер був безпідставно звинувачений керівництвом польської Армії Крайової у тому, що він нібито склав список професорів-поляків, відповідно до якого посіпаки НКВД проводили арешти. Фактично це звинувачення абсолютно безпідставне. Причина цькування та вбивства Доната Ленгавера в 1945 році була дещо інша. Річ у тому, що з 1944 року

Політехніка поступово почала переходити на викладання українською мовою (більша частина польських професорів цю акцію тихо бойкотувала). Професор Ленгавер був серед перших, хто погодився читати лекції українською. Ця мова не була йому чужа, хоча він називав себе поляком. І польські шовіністи нещадно розправилися з ученим. Спершу вони вбили його 11-річного сина, пізніше на могилі дитини пострілом у спину застрелили і батька. Прожив Ленгавер лише 40 років. Окрім життя, у нього відібрали добре ім'я, спаллюючи його...

Від рук бойовиків Армії Крайової загинув також Микола Березин. У 1946 році було підступно вбито Януша Вітвицького. Виконавці цього злочину невідомі.

У тяжкій боротьбі з німецькими та московсько-більшевицькими окупантами героїською смертю загинули колишні студенти Політехніки: шеф штабу УПА Олекса Гасин (1947) та Головний Командир УПА генерал Роман Шухевич — Тарас Чупринка (1950).

У 1939 році Політехніка знову змінила свою назву — на Львівський політехнічний інститут.

Із встановленням радянського режиму почалася докорінна перебудова закладу, яка тривала після закінчення Другої світової війни. Тоді за діяльністю ВНЗ та його

*С. Ямпольський,
директор Політехніки
(1944–1955)*

громадських організацій здійснювався недремний партійно-комуністичний нагляд. Найменші прояви вільнодумства сталіністи суворо переслідували. Наказ про відрахування з інституту (для студентів), як звичайно, звучав так: «Відрахувати за поведінку, не гідну звання радянського студента» або «за приховування біографічних даних».

У 1944 році директором інституту було призначено С. Ямпольського. Поряд із навчально-виховною роботою розгорнулися наукові дослідження, спрямовані на прискорення відбудови різних ділянок державного господарства, згодом — космосу.

У 1945 році наукова громадськість Львова скромно відзначила 100-річчя заснування Політехніки. 8 жовтня 1946 року вийшло перше число студентського часопису «Радянський студент» (тепер — тижневик «Аудиторія»).

У 1947 році було створено Студентське науково-технічне товариство, з кінця 1950-х років іде формування мереж філіалів інституту. З 1961 року почалася підготовка спеціалістів для країн зарубіжжя. А незабаром почалося інтенсивне зросійщення інституту. Брутально утверджуючи провідну роль російської мови, за короткий час з навчального процесу та діловодства було майже повністю витіснено мову корінної нації.

Відбувалося також розширення матеріально-технічної бази, започатковано будівництво нових корпусів інституту. У 1964 році відбулося перше урочисте посвячення першокурсників у студентську громаду.

У 1951 році під керівництвом диригента Львівського театру опери та балету, заслуженого артиста України С. М. Арбіта було організовано Студентський симфонічний оркестр (у 1960 році його колектив удостоєно високого звання народного). Трохи раніше була створена Студентська хорова капела, на базі танцювального гуртка організовано «Ансамбль народного танцю «Вірність», камерний вокальний ансамбль «Аколада», чоловічу хорову капелу «Орфей». У 1985 році інститут посів перше місце серед ВНЗ із фізкультурно-масової роботи. 1988 року в Політехніці було створено Товариство рідної мови ім. Т. Шевченка (тепер — Товариство «Просвіта»).

18 жовтня 1990 року за ухвалою конференції Львівського політехнічного інституту над головним корпусом як

Мікроскоп. Австрія, кінець XIX ст.

символ національного відродження урочисто піднято український синьо-жовтий прапор, освячений у соборі Святого Юра митрополитом УГКЦ Володимиром Стернюком. Незабаром (1991) уперше за півстоліття (на конференції інституту) ректор був обраний демократичним чином.

У музеї експонуються світлини ректора Ю. Рудавського, професорів Політехніки Ю. Величка, С. Замори, К. Карандеева, М. Плетінки, Р. Липки та ін., а також документ про надання Політехніці статусу Національного університету та інші матеріали.

*Хронометр
для маятникових
спостережень
сили тяжіння.*

Швейцарія, кін. XIX ст.

Симфонічний оркестр Львівської політехніки